

Kisbíró 2006

Szár és Újbarok önkormányzatának lapja XII. évfolyam • 1. szám • 2008. január

Tizedik születésnapját ünnepelte a január 19-i táncbemutatóval a Saarer Tanzgruppe (Tudósítás a 4.-5. oldalon)

TARTALOM

- Körjegyzőség Vértessboglárral 2. o.
- Pályázat új óvodára 3. o.
- A Saarer Tanzgruppe szülinapi bulija 4.-5. o.
- Nyugdíjas óvbúcsúztató Újbarkon 6. o.
- Kilépés az OLLÉ-programból 7. o.
- Hogy tetszik lenni? 8. o.

Kedves Olvasóink!

Új esztendőnek új reménnyel illik nekivágni. Januártól Vértessboglár is csatlakozott Szár és Újbarok közös körjegyzőségéhez. Némi pluszt pénzt hoz a konyhára az egyesülés, s ha sikeres lesz a változás, az leginkább Szár presztízsét növelheti. A bogláriak pedig nyilván reménykednek, hogy jól döntöttek. Reménykedjünk velük!

Száron esetleg új óvoda épülhet belátható időn belül. A képviselő-testület legalábbis úgy döntött, erre nyújt be pályázatot, mivel a régi épület felújítása többbe kerülne, mint egy új felépítése. Reménykedjünk hát!

Régi reményeinket juttathatja eszünkbe a decemberben Újbarkon, januárban Száron folytatott sárdagasztós árokásás: végre ideért a vezetékes telefon! Hogy' örültünk volna ennek még három éve is! Most, hogy, a mobilfonia lassan múlt időbe teszi a vezetékes rendszert, s a kissé lassú madzagos szolgáltató társaság Száron már csak a harmadik (negyedik?) internet-szolgáltató lehet, öröm helyett marad egy fohász: talán mégsem az lesz minden remény sorsa mifelénk, hogy ily lassan teljesül. (F. K.)

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Körjegyzőség Vértésboglárral

Szár, Újbarok és Vértésboglár Községek Önkormányzata képviselő-testületeinek 2007. június 26-án Újbarkon tartott rendkívüli együttes ülésén a települések jövőjét nagyban meghatározó döntés született: létrejött a Szár – Újbarok – Vértésboglár Körjegyzőség. A következőkben a döntés háttéréről, okairól, a várható előnyökről esik szó.

A döntés több lépcsőben, összesen 7 határozattal történt. Először a nyolctagú vértésboglári képviselő-testület 5 megjelent tagja 5 igen szavazattal a 36/2007. sz. határozatban fogadta el a csatlakozási szándékát. Ezt követően a szári képviselő-testület a 76/2007. sz. határozatában, míg az újbaroki képviselő-testület a 28/2007. sz. határozatában a csatlakozást elfogadta. Ezt követően mindhárom képviselő-testület újabb határozatokat hozva a körjegyzőség létrehozására és (ami a leglényegesebb) működtetésére vonatkozó megállapodást minősített többséggel elfogadta. Fontos megemlíteni, hogy „A helyi önkormányzatokról” szóló 1990. évi LXV. törvény 39. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a közös körjegyzőség 2008. január 1-jei hatállyal alakult meg és kezdte meg a munkáját.

Néhány szóban érdemes összefoglalni, mit is jelent e szervezeti forma. A körjegyzőség a képviselő-testületek által létrehozott egységes hivatal. Önálló jogi személy, meghatározott feladatokkal: a három önkormányzat gazdálkodásának végrehajtó szerve, emellett az önkormányzatok, képviselő-testületek működésével, hatósági, államigazgatási ügyek döntésre való előkészítésével, a döntések végrehajtásával stb. foglalkozik.

A megalakuló körjegyzőség személyi állományában szervezetenként annyi változás lesz január elsejétől, hogy a megnövekedett feladatok miatt aljegyző alkalmazására kerül majd sor. A megállapodás szerint a körjegyzőség 10 fős létszámmal alakul meg, amiben már az új aljegyzői munkakör is benne van. Szabó Gábor körjegyző (aki a körjegyzőség munkavállalói tekintetében a munkáltató) tájékoztatott arról, hogy a munkakörök kialakítása az előttünk álló hónapokban történik meg. Várhatóan lesznek olyan munkakörök, ahol a „rég” és az „új” települések ügyeit össze tudják vonni.

Felmerül ezek után a kérdés, hogy milyen okok, várható előnyök miatt fonta szorosabbra kapcsolatát a három önkormányzat. Először is Pajor Péter, újbarki polgármester bevezetőjének gondolatait idézve: „a gyökerekre való visszatekintés alapján a három település között hagyományos és természetes kapcsolat van. Hasonló a kulturális élet, azonosak a hagyományok. Emellett a jelenlegi nagypolitika is abba az irányba „tereli” a kistelepüléseket, hogy egyesüljenek az igazgatási és önkormányzati feladatok ellátására. Vértésboglár község csatlakozása szimpátia alapján történik és nem kényszerházasságról van szó, nem felülről ránk kényszerített döntést hajtunk végre”. Megjegyzendő, hogy a körjegyzőség a megalakuláshoz hasonló eljárás keretében bármikor megszüntethető.

Jelent némi anyagi előnyt is, elsősorban a körjegyzőséget működtető szári önkormányzatnak. Röviden összefoglalva. Jelenleg (két község esetén) a központi költségvetés 294 000 Ft/hó kiegészítő támogatást ad a körjegyzőség működésére. Ez az összeg 370 000 Ft/hó összegre növekszik. Emellett jogosulttá válunk a három

vagy több községből álló körjegyzőségeket megillető további támogatásra, amelynek összege 500 000 Ft/hó. Így éves szinten az eddigi 7 968 000 Ft helyett 10 440 000 Ft támogatást kapunk. A körjegyzőség éves kiadásai is növekszenek, a jelenlegi 31 202 000 Ft-ról 39 261 000 Ft-ra. Ugyanakkor a „rég” önkormányzatok hozzájárulásai csökkennek, mivel lakosság szám arányában kell azt fizetniük. Számokban kifejezve: Szár a korábbi (fent említett) éves összegből 18 966 000 Ft-ot fizetett, januártól 15 989 000 Ft lesz a hozzájárulás; Újbarok 4 268 000 Ft helyett 3 598 000 Ft-tal járul hozzá a körjegyzőséghez. Az anyagi előny kimutatható tehát, bár azért látható, hogy nem növeli nagyságrendekkel a költségvetések mozgásterét egyik településen sem.

Az igazi hasznot véleményem szerint a hosszú távú együttműködés, az összefogás további lehetőségei adják meg. Növelheti a települések erejét az a „szövetség”, hiszen akár mások is kedvet kaphatnak a belépésre, de a tagok közti további megállapodások (pl. az oktatás terén) nyitánya is lehet a közös körjegyzőség létrejötte.

Nagy János

Jön a kábel! Hosszú évek várakozása után végre Szárt és Újbarkot is eléri a vezetékes telefonhálózat bővítése. Decemberben, januárban is dolgoztak a szerelők. Felvételünk az optikai kábel fektetéséhez kiásott árokról készült Szár határában.

Pályázat óvodaépítésre

2008. január 16-án ismételt tárgyalta a képviselő-testület a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség által kiírt „Közoktatási Infrastrukturális Fejlesztés támogatása / KDOP-2007-5.” című pályázaton való részvételtől. Korábban az a döntés született, hogy intézményeink közül az óvoda felújítására, bővítésére adjon be az önkormányzat pályázatot, mivel az épület jelenlegi állapota, kihasználtsága mindenképpen ezt indokolja. A képviselő-testület határozata alapján a falu vezetése megkezdte a pályázat előkészítését, ami gyakorlatban azt jelenti, hogy tervezők bevonásával állapotfelmérés, és ez alapján költségbebecslés készült a felújításról, bővítésről.

A január 16-i testületi ülésen a képviselők megismerhették az előkészítő vizsgálatok eredményeit. Eszerint a jelenlegi épületből a szükséges felújítási munkák után az előírásoknak (19/2002. sz. OM-rendelet) minimálisan (csak külön engedéllyel) megfelelő óvodaépület 177 millió forintba kerülne. Külön problémát jelentene emellett még az is, hogy a felújítás ideje alatt hol folyják az óvodai nevelés.

Emiatt a faluvezetés egy másik alternatívát is javasolt. Eszerint a pályázati kiírás lehetőséget ad teljesen új intézmény építésére, ha a meglévő épület gazdaságos átalakításra alkalmatlan.

Márpedig a fent említett rendeletnek maximálisan megfelelő, korszerű 700 m²-es új óvoda (melyben kötelező pl. csoportonként 1 csoportszoba, gyer-

mekmosdó, WC, gyermeköltöző; óvodánként 1 felnőttöltöző, mosdó, zuhany, WC; szülői öltöző, mosdó, WC, orvosi szoba, tornaszoba, sportszertár, általános raktár, karbantartó műhely stb. található) körülbelül 166 millió forintba kerülne a tervezők szakvéleménye alapján. Vagyis gazdaságosabb újat építeni.

A feltételek ismeretében a képviselő-testület egyöntetűen az új intézmény megépítése mellett voksolt. Ennek helyét is kiválasztották a képviselők (a tervezők javaslata alapján), mégpedig az egészségház melletti területet. A régi épület (ha az új óvoda megvalósul) közösségi célokra továbbra is használható marad.

Fontos még, hogy miként alakul a pályázat további sorsa. A január 28-án lezáruló kiírás után kétfordulós eljárás keretében történik az elbírálás, támogatás. Az első fordulót követően (2008 tavaszán) kiválasztott, támogatott pályázónak a végleges pályázat kidolgozására a döntés időpontjától számított hat hónap áll rendelkezésére. A kidolgozott pályázatról végérvényes támogatási döntés az eljárás második fordulójában (2008 őszén) születik. Ezután indulhat a kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás lefolytatása (várhatóan 2009 elejére zárul le), majd a kiválasztott cég elvégzi a munkát.

A pályázaton vissza nem térítendő támogatás formájában az összes elszá-

Isépy Gábor, a Szári ÁMK igazgatója 2007. december 6-i keltezésű lemondását a polgármester asszonnyal és a képviselő-testület oktatási bizottságának elnökével folytatott megbeszélésük eredményeképpen 2008. január 18-án visszavonta, és továbbra is ellátja intézményvezetői feladatait. Az ÁMK igazgatója döntését két körülménnyel indokolta: egyrészt lemondását követően derült ki, hogy mindazok az okok, melyek miatt lemondani szándékozott, megszűntek, és az augusztusi kinevezése ellen a Fejér Megyei Közigazgatási Hivatal a hozzá érkezett panaszok ellenére sem emelt kifogást. Másrészt a lemondás visszavonásához nagymértékben hozzájárult mindazok szimpátiája, akik kifejezték iránta bizalmukat és elhatározása megváltoztatására kérték.

molható költség maximum 90%-a nyerhető el, amely a mi esetünkben 150 millió forint elnyerésére irányul.

Erre a jelen pillanatban rendelkezésre álló (hivatalos és nem hivatalos) információk alapján igen jó esélye van Szárnak. A helyi költségvetés pedig rendelkezik olyan tartalékkal, amely a beruházáshoz, felszereléshez még szükséges forrásokat biztosítani tudja.

A pályázat sorsáról a lap későbbi számaiban továbbra is hírt fogunk adni

Nagy János

Gondokat okozott a rendkívüli időjárás

December végétől január közepéig az időjárás megnehezítette a településünkön élők életét is. Gyakorlatilag több mint tíz napig nem emelkedett a hőmérséklet +10 C fölé. Emiatt a járdák és utak folyamatosan lefagytak. Ezen sem a sózás, sem a homokszórás kézi módszerei nem segítettek. A fűt és az állomáshoz vezető út kezelése nem a település feladata, azt szerencsére a Közútkezelő Társaság speciális gépjárművei intenzíven tudták szórni. Sajnos mi nem rendelkezünk ilyen professzionális gépi útszóróval, ezért munkatársaink lapáttal és talicskával szakadatlanul rótták az utakat a mínusz fokokban, és próbálták a település legkritikusabb pontjait, a lejtős kereszteződéseket és a középületek járdáit mentesíteni a jégtől. Azok az utak, amiket így felszórtak a folyamatosan lerakódó pára, ónos szitálás miatt pár órán belül ismét síkossá váltak. Jellemző a helyzetre, hogy 4 nap alatt elfogyott egy átlagos télen (nem tavaly) szokásos útszóró anyag mennyisége.

Megértjük a lakosság méltatlankodását, és azt is tudjuk, hogy ilyen csúszós a falu még nem volt. Ilyen időjárás sem volt még. Minden környező település szenvedett ettől. Tanulságokkal is járt az év első 2 hete, amiket a jövő évre való felkészülés során feltétlenül hasznosítani fogunk.

Köszönöm azoknak a közreműködését, akik részt vettek, és segítettek a rendkívüli időjárás miatt kialakult helyzet enyhítésében.

Garán Éva polgármester

Polgármesteri illetmény és jutalom

A képviselő-testület 2007. október 25-én az Ügyrendi, Vagyonyilatközelítő és Összeférhetetlenséget Vizsgáló Bizottság javaslata alapján tárgyalta Garán Éva polgármester havi illetményének és jutalmazásának kérdését. A képviselők – elfogadva a bizottság állásfoglalását, miszerint az elmúlt egy évben a polgármester asszony sokat tett a faluért – egyhangúlag a következő határozatot hozták (111/2007.): a polgármester havi illetményét 2007. november 1. napjától 404 800,- forintban állapítják meg, viszont a havi költségterítését nem emelik. Emellett az elmúlt egy év kiváló munkája alapján 200 000,-Ft jutalmat állapítanak meg. Garán Éva polgármester a döntést követően a teljes jutalmat a templom felújítására utalta át.

X. Táncbemutató

Schweininger Józsefné 1998-ban álmodta meg a szári német nemzetiségi tánc csoportot, amely az év december 20-án mutatkozott be a helyi közönség előtt. Ekkor talán még „Marika néni” sem gondolta volna, hogy a csoport egyszer majd négy korosztály 111 táncosának ad életre szóló élményeket, barátságokat a színpadon és azon kívül is. A közösség ereje a már felnőttkort elérő első korosztály aktivitásán, a kisebbek érezhető lelkesé-

désén szemmel látható. A Saarer Tanzgruppe büszkesége a 2003-ban elért ezüst minősítés, a Magyarországi Németek Országos Gáláján és az Europeade fesztiválokön való fellépés. Szár fel lendülő kulturális életéhez számtalan szerepléssel és szervezéssel járultak hozzá. Január 19-én, eddigi legnagyobb rendezvényükön, egy sok munkával, de még több örömmel járó tíz évre emlékeztek.

A Saarer Tanzgruppe minden segítójének, vendégének köszönetet mond, aki munkájával, jelenlétével emelte az ünnepi alkalom fényét.

Megalakult a Szári Örökség Közhasznú Egyesület

Új civil szervezet alakult Száron tavaly októberben, amelyet a Fejér Megyei Bíróság 2008. január 11-én hivatalosan is nyilvántartásba vett. A bejegyzés szerint a Szári Örökség Közhasznú Egyesület céljai röviden: „A népművészet és a néphagyomány iránt érdeklődő gyerekek, gyerekközösségek, és az őket támogató felnőttek összefogása, tevékenységük segítése, érdekeik érvényesítése kulturális életünkben. A német nemzetiségi kulturális hagyományok őrzése, ápolása és fejlesztése elsősorban Szár településen. A helyi és a magyarországi németek kultúrájának, szokásainak, hagyományainak megismertetése. Képzések és továbbképzések, táborok támogatása, szervezése. Országos és nemzetközi kapcsolatok szervezése.” Az új szervezet elnöke Schweiningер Péter.

Kisbíró ❖ XII. évfolyam 1. szám 2008. január

Így készült a falu karácsonyfája

Egy hűvös, nyirkos decemberi szombat délután lelkes kis csapat gyűlt össze a falu karácsonyfájának díszítésére Újbarkon. Vidám beszélgetés, viccelődés mellett folyt a munka. A díszeket a falubeli emberek adták össze, ki maga készítette, ki az otthoni gyűjteményéből áldozott fel néhányat, a kék fényű égősort az önkormányzat vásárolta.

Már jó ideje dolgoztunk, fázott kezünk, lábunk, mikor Annus néni kiáltására figyeltünk fel:

– Gyertek, hoztam nektek valamit! Még néhány díszre számítottunk... Ám a kosárban gőzölgő, illatos forralt borral teli fazék állt poharak társaságában. Bizony jól esett, testileg és lelkileg is felmelegített bennünket. Bizony, szívmengető volt, mert számtalanszor hallottam már olyan megjegyzést, hogy „ki fizeti meg az ilyen munkát”. Hát kell ennél nagyobb köszönet? Ez többet ért minden fizetésnél. Köszönjük!

S. K.

Évbúcsúztató a nyugdíjas klubban

Öröm volt belépni az év utolsó vasárnapján az újbarki kultúrházba. Az ajtóban szívélyes üdvözlés, a teremben vidám, mosolygós arcok. A hangulatot fokozták a díszesen terített asztalok, melyekre a klubtagok maguk hozták a süteményeket és ételeket. Ez persze attól lett még értékesebb, hogy a szeretetükből is jócskán jutott a házilag készült finomságokba.

A vendégek köszöntése után Schuppa Lajosné, Klári néni – mint az minden év végén szokásos – beszámolt éves tevékenységükről, programjaikról. Aztán a két község, Újbarok és Bodmér polgármestere biztatta további aktív működésre a közösséget, és az önkormányzatok támogatásáról is biztosította őket. Hiszen ennek a klubnak különlegesége, hogy két kicsi község nyugdíjas embereit fogja össze.

Dalcsokorral köszöntötték a decemberben névnapjukat ünneplőket, majd Hollósy Gyula bácsi harmonikaszoja mellett ünnepeltek, énekeltek, táncoltak az év utolsó előtti estéjén.

További sok erőt, egészséget, és boldog új esztendőt kívánunk mindnyájuknak!

S. K.

Kilépés az OLLÉ-programból

Szár képviselő-testülete 2007. november 15-i ülésén az Országos Labdarúgó-pálya Létesítési Program (OLLÉ) keretében műfüves labdarúgó-pályák létesítésére kiírt pályázat tárgyában úgy döntött (129/2007. számú határozatával), hogy az OLLÉ-Programiroda által végzett eljárásban – korábbi szándéknyilatkozata ellenére – a továbbiakban nem vesz részt.

Mint a Kisbíró korábbi számában hírt adtunk róla, 2007. február 19-én döntött a képviselő-testület az akkor elindított programban való részvételről. 4 lehetőség közül az ún. grundpálya (12x24 m-es műfüves pálya) megépítését választották a képviselők. Kedvezőnek tűnt, hogy a megvalósításban a programiroda az előkészítéstől, a finanszírozáson és a kivitelezést megelőző közbeszerzésen át a műszaki ellenőrzésig folyamatosan együttműködik a csatlakozó önkormányzatokkal.

A szándéknyilatkozat megtétele óta azonban menet közben új tényezők derültek ki a programról. Először is a közbeszerzési eljárás gyakorlata. Az eljárásban az önkormányzatok közvetlenül nem vehettek részt, a prog-

ramiroda választott ki 12 vállalkozót. Kiderült, hogy nem ún. generálkivitelezők (azaz nem a teljes megvalósítást végzik), hanem egy-egy munkafolyamatra (világítási munkálatok, kerítés és palánképítési munkák, alépitményi munkálatok, műfü-telepítési munkálatok) kell választania kivitelezőt közülük az önkormányzatnak. Továbbá az is új elem, hogy a vállalkozók munkájának összehangolása – ami a legtöbb problémát jelentheti – már az önkormányzat felelőssége.

Új tényező még maga a pálya is. Az eredeti kiírásban a grundpálya mint önálló, új létesítmény szerepelt. A programiroda új honlapján viszont e pályatípus a már meglévő iskolai sportpályák műfüves kialakítására szolgál csupán.

Ezen körülmények ismeretében döntött tehát úgy a testület, hogy kilép a programból, hiszen az eddigi részvételünk pénzbe nem került. Közös vélemény volt az is, hogy a 2008-as új költségvetés lehetőségeinek ismeretében az önkormányzat vitassa meg egy saját beruházásban történő pályaépítés lehetőségét.

N. J.

Tájékoztató a szári templom felújításáról

A templom felújítása folyamatban van, jelenleg a műszaki előkészítés és a tervezés zajlik. A szakértői vizsgálatok elkészültek. Tisztázódott, hogy a templom belső helyreállítását az egyházmegye biztosítja, viszont a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ajánlása szerint szükséges az egész épület rendbetétele, modernizációja. Az ehhez szükséges anyagiakat számos külső forrásból igyekszünk beszerezni. Az eddigi adományokat hálásan köszönjük, kérünk azonban további segítséget. Az engedélyezési terv meggyorsításához szükség van régi fényképekre a templom belsőjéről és külsőjéről (pl.: csillár, gyontatószék). A munkálatok előre láthatólag 2–3 évig is eltarthatnak. A további részletes híreket a hamarosan megjelenő plébániai honlapon tesszük közzé.

Addig is kérjük minden jóakarató ember segítségét, hogy a templom megújulhasson Isten nagyobb dicsőségére, és az egész közösség javára!

Németh Norbert

Rendhagyó éjféλι mise volt Újbarkon

A karácsonyi előkészületben ki-ki méltó módon vette ki a részét a templomban. Kissé szokatlan időpontban, este 6 órkor kezdődött az „éjféλι” szentmise. Orgona és két trombita kíséretében hangzottak fel a karácsonyi dallamok, mindenki öröme. Kisiskolások járták a faluta hagyományokhoz híven betlehemes műsorukkal, amit a szentmise végén német és magyar nyelven is előadtak.

Ön szerint minek kellene változni a falujában az új évben?

Pats Krisztina középiskolai tanár

Szerintem jobban kellene figyelniünk egymásra.

Müller Barbara 5. osztályos tanuló

Több gyerekeknek való programot szeretnék a faluban.

Schäffer Józsefné nyugdíjas

Az embereknek kellene változniuk. Több szeretet kellene, akkor a nehézségek is könnyebben megoldhatók. Többet kellene törődni a szegényekkel is.

Sallai Gabriella recepció

Kisgyermekes anyaként örülnék, ha fölújítanák a szári játszóteret. A járdák és az utak állapota sem olyan, hogy azokon nem lenne szükséges változtatni. Van viszont, ami jobb, ha így marad: azt szeretném, hogy továbbra is csendes, békés, falusias falu maradjon Szár.

A kábeltévé szolgáltató elérhetőségei

Szár és Újbarkon községben az Eurocable útdaként a Fibernet üzemelteti a kábeltévé. A szolgáltatásaikkal kapcsolatban az alábbi telefonszámokon lehet érdeklődni:

06-04/200530 06-1/2735701

70 felettiak januárban

**Boldog
születésnapot!**

Fehérvári Jánosné
 Freész Józsefné
 Freész Istvánné
 Gaál Nándorné
 Géber Jánosné
 Gidófalvy Zoltánné
 Hasenfratz Jánosné
 Kreidl Józsefné
 Kútvölgyi István
 Lambert János
 Laub Antalné
 Márhoffer Mártonné
 Müller Antalné
 Müller János
 Németh Nándorné
 Perjés Miklós
 Posch Ferencné
 Stieber Ferencné
 Taksz Antalné
 Tordai Jánosné
 Virág József
 Zábráczki Jánosné
 Zámbo Péterné

Kisbíró

Kiadja:
Szár és Újbarok önkormányzata

Felelős kiadó: **Szabó Gábor**

Szerkeszti:
**Freész Károly, May Katalin,
 Metzgerné Speier Katalin, Nagy János,
 Schweininger Péter,**

Cím: **Polgármesteri Hivatal
 2066 Szár, Rákóczi út 68.**

Telefon: **22 591-031**

Készül: **780 példányban**
 Terjeszti: **az önkormányzat**

Lapzárta minden hónap 15-én,
 megjelenés minden hónap 25. körül.
 Kérjük, a Kisbíróba szánt cikkeket floppy
 (esetleg olvasható kézírással) a
 szerkesztőknek vagy a polgármesteri
 hivatalban adják le.

A szerkesztők fenntartják a rövidítés jogát.
 A lapban leírt vélemények nem feltétlenül
 tükrözik a szerkesztők álláspontját.

Hogy tetszik lenni?

Posch Ferencné, született Bürger Teréz 1918. január 29-én látta meg a napvilágot Száron. Kilencven év nagy idő, ilyen messziről nem könnyű már az emlékeket összeszedgetni. Rézi néni (akik még bírják a régi szári sváb dialektust, azoknak „Rézi pázl”) rövid unszólásra csak belefog a gyerekkor felidézésébe.

Nyolcan voltak testvérek, négy fiú és négy lány. Édesapjuk középparasztnak számított Száron, s ha volt is nála módosabb gazda a faluban, a földjeit pedánsabban művelő aligha akadt.

Szántáskor a már munkára fogható gyerekeinek az eke után járva, minden tarackot kézzel ki kellett tépniük a földből.

– Nagyon szigorú apánk volt – emlékezik Rézi néni. – Mikor a hat osztályt elvégeztem, a barát-nőim vasárnap estenként már együtt sétálgattak a faluban. Én azonban nem mehettem velük, apám nem engedte. Ruhára is csak a legszükségesebbre költöttünk, mert

minden pénzünkkel újabb és újabb földet vett, meg kisebb mezőgazdasági gépeket. Továbbtanulásról szó sem lehetett, pedig mi, Bürgerek mind jól tanultunk. Amikor az iskolából kimaradtam, májustól augusztus közepéig a kapálásban, aratásban kellett segídeni, aztán mehettem Pestre, minden cselédnek. Két évet szolgáltam egy szörmekereskedő zsidó ember, Engel József házában. Még a címre is emlékszem: Budapest, Dohány utca 69., III. emelet 14. Főztem, mostam, takarítottam, csak a vasárnap délutánom volt szabad, akkor a többi cseléd-lánnyal a Ligetbe jártunk.

A cselédeskedésnek akkor szakadt vége, amikor 22 éves korában férjhez ment. Férje vasutas volt, munkavezető a Bicskétől Tatabánya-alsóig terjedő vonalszakaszon. Szerették a keze alá beosztott munkások, mert rendes volt hozzájuk. Más munkahelye nem

is volt soha, a vasúttól ment nyugdíjba.

Három lányuk született: Boris, Mici és Teri. Rézi néni sokat volt egyedül a gyerekekkel, mert Franci bácsit gyakran vezényelték másfelé: hétfő reggel elment, s csak péntek este jött haza. A ház körüli teendő, s a háztáji művelése így jórészt Rézi nénire maradt. A háború idején még az is megtörtént, hogy Franci bácsi éppen Zircen szolgált, amikor a családot a három pici gyerekkel Vértesboglárra telepítették át. Három hét után kerültek haza.

Persze, itthon lenni sem volt ám fenéig tejfel akoriban: a három tehénből és egy üszőből, mire a front elvonult, csak egy tehénke maradt. A többi „elzabrálták” az orosz katonák. (Annak ellenére, hogy éjszakára a szoba földes padlójába karókat vertek, hozzájuk kötötték a teheneket, s mellettük aludtak.)

Mikor azt kérdezem Rézi nénitől, mi szépre emlékezik az éle-téből, a férjét

említi. Hogy nem volt italos ember, s ha sok gond és baj közepette, de szépen éltek. Ez is már múlt idő, Franci bácsi 1994-ben, 80 éves korában hunyt el. Most Teri lányával és a vejével él együtt, a gyermekei gondoskodnak róla. Hat unoka, 14 dédunoka van a családban. – Néha a nevükön már gondolkodni kell – mondja Rézi néni.

A közelgő nagy eseményről, a kilencvenedik születésnapról faggatom végül. Azt mondja, nem kell nagy ünnepe, nem szereti már, ha sokan vannak körülötte. Csend és nyugalom – mindössze ennyire vágyik.

– Nem kell ajándék sem. A gyerekeim egymást becsülik, szeressék, és engemet is, amíg még vagyok – mondja. Rövid gondolkodás után szomorkás mosollyal fűzi hozzá: – Mindenem megvan. Csak megöregedtem.

F. K

